

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Van Mol

tegen

De Morgen en Struys

Met een brief van 5 oktober 2020 dient de heer Gert Van Mol een klacht in tegen De Morgen en journalist Bruno Struys. Aanleiding is een artikel van 17 september onder de titel *Wie zit er achter schandaalsite 't Scheldt en waarom wil hij anoniem blijven?*

Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van DPG Media antwoordt met een brief van 25 november, waarop Gert van Mol reageert met een brief van 20 december 2020.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 18 maart 2021. Gert Van Mol woonde de hoorzitting bij. Voor De Morgen waren Edwin Ceulebroeck en Bruno Struys aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel stelt de vraag wie er achter 'tScheldt zit, een website die zich wentelt in anonimiteit. De journalist wijst naar Gert Van Mol en schetst een profiel van hem.

'tScheldt staat geregistreerd in Breda op hetzelfde adres als een bedrijf van Van Mol. Die naam 'tScheldt over na het overlijden van de vorige eigenaar, wat wordt bevestigd door diens zoon die met Van Mol de overdracht regelde, schrijft de journalist. Volgens het artikel is Van Mol ook eigenaar van pornosite Godelina. Van Mol zelf zegt in het artikel dat 'tScheldt op zijn servers staat en dat hij optreedt als expert sociale media voor de site, maar meer niet.

Daar denken mensen die figureerden in artikels op 't Scheldt anders over, schrijft de journalist. Volgens hen is Van Mol niet enkel de man achter de site, maar schrijft hij ook de meeste artikels. Interne mails tonen aan dat Van Mol redactiemeetings inlegt, betrokken is bij de contractverbreking van medewerkers en dreigt met rechtszaken als zijn naam publiek zou worden. Maar, schrijft de journalist, zelf blijft hij erbij dat hij met de artikels niks te maken heeft en dat hij als leverancier de journalist niet in contact kan brengen met de redactie.

Verder heeft het artikel het onder meer over het werk van Van Mol voor CD&V en The Wall Street Journal. Bij CD&V was hij de man achter het idee om 10.000 Facebook-likes te kopen bij Indiase clickfarms, bij The Wall Street Journal kwam hij in opspraak met een commercieel schema dat de oplage kunstmatig opdreef, waardoor het hoofd van de krant in Europa moest opstappen. Van Mol vocht volgens het artikel tevergeefs zijn ontslag aan, waarbij huidig Open Vld-voorzitter Lachaert optrad als advocaat van de krant. Daarna verschenen op 'tScheldt verschillende artikels over 'Lachaert de Leugenaar' en moest ook diens woordvoester het ontgelden. Verder leeft van Mol volgens het artikel al jaren in een vete met P-magazine en krijgt voormalig P-redacteur A. voortdurend de volle laag.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER

Klager zegt dat de journalist van De Morgen niet onafhankelijk heeft gehandeld, maar de executie heeft uitgevoerd van chantage die door gewezen journalist A. van Clint en P-magazine werd opgezet. A. probeerde op Twitter aan te tonen dat klager de eigenaar is van 'tScheldt en alludeerde daarbij op misdrijven die klager zou hebben gepleegd. Daarop stelde klager hem in gebreke en vroeg hem om de lasterlijke tweets te verwijderen, waarna hij zelf een 'chantagemail' ontving van A., waarin die zei dat klager alle artikels op 'tScheldt over hem en zes andere personen moest verwijderen. Anders dreigde hij ermee om klager in diskrediet te brengen in de media en om een website over zijn 'gesjoemel' online te zetten.

Klager zegt dat hij niet kon beslissen om de artikels te verwijderen omdat hij niet de eigenaar is van 'tScheldt, maar dat hij 'tScheldt wel op de hoogte heeft gebracht van de chantage. De artikels werden niet verwijderd, waarop A. en de mensen rondom hem hun dreigement uitvoerden. Maar aangezien A. geen functie meer heeft in de media, voerde een bevriend journalist van De Morgen de executie uit. In zijn artikel komen exact dezelfde elementen aan bod als in de chantagemail van A. Het gaat om chantage door zeven personen, gepleegd in de media door de media, met het doel iemand te beschadigen als hij niet meedoet aan censuur.

Wat de inhoud van het artikel betreft, zegt klager dat hij diensten levert aan 'tScheldt, maar niet de eigenaar is. Hij levert diensten aan mediabedrijven en politieke partijen, waaronder 'tScheldt. De site staat op zijn servers en hij tekende de sociale mediastrategie uit. Hij ontkent niet hij de mensen van 'tScheldt kent en om de zoveel dagen gesprekken met hen heeft, maar hij schrijft niet voor de site. Hij heeft aan de mensen van 'tScheldt wel gezegd dat de journalist van De Morgen betrokken is bij A. en getuigenissen vervalst.

Dat laatste meldde hij naar aanleiding van de passage in het artikel over de overdracht van 'tScheldt. Volgens het artikel nam klager 'tScheldt over na het overlijden van de vorige eigenaar en bevestigde diens zoon dat hij de overdracht met klager regelde. Maar die zoon heeft aan klager gemaild dat dit niet strookt met wat hij aan de journalist gezegd heeft. Klager zegt dat hij nooit een overdracht heeft geregeld met de zoon. Ze hebben elkaar nooit gezien tot na de dood van de vorige eigenaar, terwijl die volgens getuigen de overdracht van 'tScheldt bij leven al had geregeld.

De journalist schrijft dat klager eigenaar is van een pornowebsite, maar dat klopt niet. Aanvankelijk was op de DeMorgen.be zelfs sprake van een pornoproductiehuis, wat een gruwelijke beschuldiging is. Dat is na enkele uren aangepast in pornowebsite, maar ook dat is onwaar. Klager bedacht en deponeerde de merknaam Godelina meer dan vijf jaar geleden. Hij verkocht de naam en een pakket internetdiensten aan een Nederlands bedrijf dat erotische sites uitbaat. De betaling gebeurt in maandelijkse schijven. Zo lang de overeenkomst loopt en de som niet integraal is betaald, blijft de domeinnaam bij het bedrijf van klager staan.

Volgens het artikel was klager de man achter het idee bij CD&V om 10.000 Facebook-likes te kopen bij Indiase clickfarms. Dat is een leugen. CD&V heeft nooit likes gekocht bij clickfarms en klager heeft dat idee nooit voorgesteld, zoals hij zei in een interview met Humo. Volgens dat artikel ontkende de partij dat er fans waren gekocht en schoof ze de verantwoordelijkheid in de schoenen van klager.

De journalist beweert dat klager de meeste artikels van 'tScheldt schrijft, maar dat klopt niet. tScheldt bestaat al 25 jaar met een eigen ploeg. Deze leugen is evenwel vergelijkbaar met de leugen van een andere journalist op een andere website dat klager 'alle artikelen op de Godelina website schreef'. De gelijkenis tussen deze leugens toont aan dat de journalist van De Morgen 'medeplichtig is aan het fabriceren van een leugen' en 'hoe gevaarlijk een groep journalisten is geworden die niet terugdeinzen voor chantage'.

Het is onjuist dat klager de oplage van The Wall Street Journal kunstmatig opdreef en fraudeerde, zoals de journalist schrijft en waarover hij op DeMorgen.be een link plaatste naar Poynter.org. Zijn baas verkocht artikelen in ruil voor oplage, wat klager gerapporteerd heeft. Daarover is commotie ontstaan, maar klager is daaropvolgend niet ontslagen. Hij is later ontslagen wegens reorganisatie. Hij heeft zijn ontslagpremie aangevochten bij de rechtbank en dat proces heeft hij gewonnen.

Het artikel heeft het over de woordvoester van Open Vld, maar klager heeft haar nooit ontmoet. Ze is wel een van de zeven mensen die opduiken in de chantagemail van A., wat de link tussen verschillende spelers duidelijk maakt.

De journalist schrijft dat klager Open Vld benaderde met een commercieel voorstel voor een nieuwe partijnaam, maar hij heeft nooit een commercieel voorstel gestuurd naar de partij. Wel heeft hij voor de vorige partijtop een nieuwe merknaam bedacht en geregistreerd en daarover aan de huidige voorzitter een persoonlijke mail gestuurd. Dat was geen commercieel voorstel, maar een vraag tot gesprek.

Volgens het artikel krijgt voormalig P-redacteur A. voortdurend de volle laag op 'tScheldt, maar op de site staan maar drie artikelen waarin zijn naam wordt vermeld. Dit bewijst dat de journalist van De Morgen niet werkt voor zijn redactiechef, maar voor A.

De journalist heeft klager gecontacteerd, maar klager kon en wilde hem niet helpen en heeft hem verwezen naar de contactgegevens op 'tScheldt, wat resulteerde in grote frustratie bij de journalist. Die zei dat hij een profiel zou maken over 'tScheldt, maar niet dat hij een artikel zou schrijven over klager. Hij wilde weten van wie 'tScheldt is en wenste de eigenaar te spreken. Hij zei ook dat hij van iemand gehoord had dat klager de eigenaar is. De journalist heeft aan klager geen enkele vraag gesteld over de andere aspecten die in het artikel aan bod komen, noch over zijn verleden of over de functies die hij in zijn leven bekleedde.

Klager is geen bekende Vlaming en zoekt geen persoonlijke bekendheid. Het artikel tast zijn privéleven op onaanvaardbare wijze aan door te schrijven dat hij eigenaar is van een pornoproductiehuis.

De journalist zegt dat hij informatie over zijn bronnen wil geven aan de rapporteringscommissie van de Raad. Klager verzet zich formeel tegen zo'n gesprek, waarin De Morgen en de journalist bronnen delen die hij niet heeft mogen zien en waarvan hij niet heeft kunnen vaststellen of ze vals of juist zijn.

DE MORGEN EN STRUYS

De journalist benadrukt ten stelligste dat hij totaal niets te maken heeft met een 'chantagemail' van A. en er ook niets mee te maken wil hebben. Klager noemt hem zonder enig bewijs 'de executeur' van de vermeende chantageplannen en heeft het over een

samenzwering door de 'mediamaffia, waartoe hij ook de journalist van De Morgen rekent. Dat is een volstrekt ongegronde en valse beschuldiging en pure laster en eerroof. Klager heeft blijkbaar een probleem met A. en gaat ervan uit dat de journalist met A. onder een hoedje speelt. Dat is een ziekelijke complottheorie. De journalist heeft A. tijdens zijn onderzoek gebeld, wat logisch is, maar hij kende hem voordien niet.

Klager beweert dat het artikel opgezet spel was om hem bewust in diskrediet te brengen. Maar de journalist heeft niet autonoom beslist om het artikel te schrijven, dat is gebeurd op een redactievergadering. De aanleiding was het bezoek van een deurwaarder bij Google, Facebook en 't Scheldt, nadat de rechtbank had geoordeeld dat het verboden was om naaktbeelden van drie BV's te publiceren. Daarop besloot De Morgen om een artikel te publiceren over 't Scheldt en op zoek te gaan naar de anonieme uitgever. Op die manier achterhaalde de journalist de naam van klager.

Het artikel bevat geen ongegronde verdachtmakingen. Het is een waarheidsgetrouwe weergave van feiten op grond van eigen, uitgebreid bronnenonderzoek. De journalist heeft gebeld met een tiental bronnen en is bereid om daarover informatie te geven aan de Raad voor de Journalistiek, maar niet in aanwezigheid van klager, om te voorkomen dat zij het slachtoffer zouden worden van lastercampagnes, wat de journalist zelf overkwam.

Klager beweert dat hij niets te maken heeft met de redactie van 't Scheldt, maar in de zes maanden volgend op het artikel in De Morgen heeft 'tScheldt 138 tweets en 9 artikels met ongegronde verdachtmakingen tegen de journalist gepubliceerd, met de meest platte leugens, zonder wederhoor. De Morgen vraagt zich af waarom 'tScheldt van de ene dag op de andere zoveel energie steekt in het bewust neerhalen van de journalist en wie de opdracht gaf tot deze haatcampagne. De krant verwijst naar klager. Hij is misschien niet de eigenaar, maar wel de man aan de knoppen, zoals meerdere bronnen bevestigen. Al wie met klager in aanvaring komt, moet het nadien ontgelden op 'tScheldt. De journalist contacteerde verschillende mensen die meerdere keren aan bod komen op 'tScheldt. Zij bleken voorafgaand aan de artikels allemaal een dispuut te hebben gehad met klager.

Niet alleen deze mensen, maar ook anderen in de media verklaarden stellig dat klager achter 'tScheldt zit. Bovendien bevestigen interne mails bij 't Scheldt die hypothese. Ze tonen aan hoe klager redactiemetings inlegt, betrokken is bij de contractverbreking van medewerkers en met rechtszaken dreigt tegen ex-medewerkers als die zijn naam publiek zouden maken.

Klager nam 't Scheldt over na het overlijden van de voormalige eigenaar. Dat bevestigde diens zoon, die de overdracht met klager regelde. Hij vertelde aan de journalist dat de overdracht na het overlijden van zijn vader is gebeurd met klager. Als hij nu andere dingen vertelt, dan is dat voor zijn rekening. Hij zei ook dat klager niet de eigenaar maar een leverancier van 'tScheldt is, zoals in het artikel staat. Verder kon de journalist achterhalen dat 'tScheldt.be via een vreemde constructie in Nederland bij klager geregistreerd staat en dat de IP adressen overeenkomen met die van hem.

Over Godelina verscheen in de papieren krant dat het een 'pornosite' is, in de online versie van het artikel stond per ongeluk 'pornoproductiehuis', maar dit is de ochtend van verschijnen nog aangepast, hoewel achteraf bekeken 'pornoproductiehuis' toch correct was. Op Godelina.eu staan de lemma's 'castings' en 'studio', met als toelichting: 'Bij Godelina maken we films die balanceren op de grens van kunst tot erotisch, van zacht tot hard, van braaf tot stout'. Het lijkt er evenwel op dat klager zich op dezelfde manier distantieert van Godelina als

van 't Scheldt, in die zin dat alles in zijn richting wijst, maar hij er zagezegd niets mee te maken heeft. Hij zou de merknaam Godelina vijf jaar geleden verkocht hebben aan een Nederlands bedrijf dat erotische sites uitbaat, maar de domeinnaam van Godelina staat nog altijd bij zijn bedrijf en hij is de eigenaar van de domeinnaam.

De informatie over CD&V en de clickfarms heeft de journalist niet gehaald uit een artikel van P-magazine, zoals klager beweert, maar van bronnen binnen CD&V zelf.

Wat wederhoor betreft, heeft de journalist met klager gebeld om hem met al deze bevindingen te confronteren, maar een deftig gesprek bleek onmogelijk. Hij heeft duidelijk vermeld dat het artikel zou gaan over de vraag wie de man achter 'tScheldt is. Klager heeft daarop geantwoord dat 'tScheldt op zijn servers staat en meer niet, zoals in het artikel staat. De journalist heeft klager gevraagd of hij hem in contact kon brengen met de redactie van 't Scheldt, maar klager wou geen namen of nummers doorgeven. De journalist heeft een eerlijke kans op wederhoor gegeven en aan klager vragen gesteld over zijn functies. Maar het gesprek escaleerde en werd een dovemansgesprek, waarbij de journalist zaken voorlegde die hij zwart op wit voor zich liggen had, terwijl klager beweerde dat hij er niets mee te maken had.

De journalist probeerde zo veel mogelijk dingen voor te leggen, maar kreeg geen antwoorden. Buiten over 'tScheldt heeft hij in de mate van het mogelijke ook over de andere topics gesproken die in het artikel aan bod komen, maar door de escalatie van het gesprek denkt hij niet dat hij al de aantijgingen exhaustief heeft voorgelegd. Het is lastig om alle elementen een voor een voor te leggen, als in het gesprek blijkt dat de gesprekspartners op een andere manier kijken naar de waarheid en naar waarheidsvinding. Daarom heeft de journalist in zijn artikel laten doorschemeren dat het een vrij absurd en surrealistisch gesprek was.

BESLISSING

Journalistieke onafhankelijkheid. De Raad voor de Journalistiek heeft geen aanwijzingen dat de journalist niet onafhankelijk zou hebben gehandeld. Klager maakt zijn bewering dat de journalist deel zou uitmaken van een groep die chantage pleegt, niet aannemelijk.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving. De journalist heeft aan de rapporteringscommissie van de Raad toelichting gegeven over zijn bronnen. Hij maakt aannemelijk dat hij voldoende onderzoek heeft gedaan om datgene wat hij in het portret van klager schrijft, te onderbouwen.

Privacy. De journalistieke zoektocht naar wie achter 'tScheldt zit, is maatschappelijk relevant en het is verantwoord om de naam en voornaam van klager te vermelden. Bovendien heeft klager over andere elementen die in het artikel aan bod komen eerder zelf interviews gegeven aan verschillende media.

Wederhoor. Het artikel uit ernstige aantijgingen die de eer en goede naam van klager betreffen. Wat de connectie van klager met 'tScheldt betreft, heeft de journalist hem een loyale kans op wederhoor geboden. Maar wat andere aantijgingen betreft, is die kans onvoldoende geboden. De journalist had ook de andere aantijgingen moeten voorleggen of had moeten verwijzen naar eerdere publicaties waarin klager een aantal van de aantijgingen betwist.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond wat journalistieke onafhankelijkheid, waarheidsgetrouwe berichtgeving en respect voor het privéleven betreft.
De klacht is gegrond wat het geven van loyaal wederhoor betreft.

Brussel, 22 april 2021